سیمرغ به کدام شهر ایران سفر می‌کند

۴۰ درصد جشنواره در تهران

عاطفه جعفری
روزنامه‌نگار

شعار «ایران تهران نیست»، گاهی اوقات فقط در حد همان شعار باقی می‌ماند، مثلا فکر کنید جشنواره فیلم فجر که بزرگ‌ترین رویداد فرهنگی و هنری کشور است تا چندین سال فقط در تهران برگزار می‌شد و کسانی که عاشق دیدن فیلم در جشنواره بودند و خارج از تهران زندگی می‌کردند، نمی‌توانستند فیلم‌ها را تماشا کنند، اما بالاخره تمهیداتی اندیشیده شد تا این جشنواره بزرگ ملی فقط در شهر تهران متمرکز نماند. مثلا در دوره بیست‌وششم جشنواره، در شهرهای شیراز، همدان و مشهد برخی فیلم‌ها اکران شدند، در دوره‌های بعدی نیز همین اتفاق افتاد و البته این اکران همزمان با جشنواره فیلم فجر در تهران نبود و بعد از آن برگزار می‌شد؛ اما از سال ۹۳ جشنواره به‌طور همزمان با تهران در استان‌ها نیز برگزار می‌شود.

برای برگزاری سی‌وهشتمین جشنواره فیلم فجر هم برنامه‌ریزی‌های انجام شده تا مردمی که در استان‌های دیگر هستند بتوانند فیلم‌ها را ببینند. اما برنامه‌ریزی برای این کار به‌سختی صورت گرفت و برخی تهیه‌کنندگان سینما از این مساله راضی نبودند. این راضی نبودن هم به خاطر شرایط مالی‌ای بود که برایشان به وجود آمد. برای درک بهتر این امر چگونگی سازوکار اکران فیلم‌ها در جشنواره را به‌طور مختصر شرح می‌دهیم. برای هر اثر سینمایی راه‌یافته به جشنواره فیلم فجر، سه نمایش در تهران در نظر گرفته می‌شود که در صورت استقبال مخاطبان، اکران فیلم به سانس فوق‌العاده هم می‌رسد، اما نمایش فیلم‌ها در شهرستان‌ها سازوکار دیگری دارد، به این گونه که صاحبان آثار با وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی قراردادی می‌بندند و بر اساس آن، آثاری که در تهران نمایش داده می‌شوند در شهرستان‌ها نیز به نمایش درمی‌آیند. به‌عنوان مثال در سال ۹۲، قرارداد سه‌میلیارد تومانی برای نمایش فیلم‌ها در ۳۰ استان با وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی بسته شد. این روند ادامه داشت تا اینکه این قرارداد در سال ۹۷ و بودجه نمایش فیلم‌ها در شهرستان‌ها به رقم یک میلیارد و ۶۰۰ میلیون تومان رسید که بین تهیه‌کنندگان ۳۰ فیلم تقسیم می‌شود. البته این کاهش بودجه با اعتراض تهیه‌کنندگان همراه بود. درنهایت صاحبان آثار راه‌یافته به جشنواره فیلم فجر سی‌وهفتم، به مناسبت جشن ۴۰ سالگی انقلاب، تصمیم به همکاری با جشنواره فجر گرفتند و اجازه نمایش فیلم‌ها در شهرستان‌ها را صادر کردند. معمولا نمایش فیلم‌های سودای سیمرغ در استان‌ها گسترده نیست و تنها برای هر فیلم سه سانس در نظر گرفته می‌شود.

سیدضیاء هاشمی، دبیر شورای عالی تهیه‌کنندگان قبل از این درباره اکران فیلم‌ها در جشنواره سی‌وهشتم گفته بود: «اگر خواسته‌های صاحبان فیلم‌ها تامین نشود، بی‌شک اجازه نمایش فیلم در شهرستان‌ها را نخواهیم داد. تصور کنید فیلم‌ها قرار است در ۳۰ استان که هرکدام چند سالن سینما دارند، نمایش داده شود که این امر در صورتی که هزینه مناسبی برای صاحبان فیلم‌ها در نظر گرفته نشود، به‌ضرر تهیه‌کنندگان خواهد بود.»

یک نکته دیگر در بحث سینمای شهرستان‌ها، حذف نگاه تماشاگران شهرستانی است که آرای آنها در انتخاب بهترین فیلم از نگاه تماشاگران لحاظ نمی‌شود. برای اینکه از شرایط امسال بدانیم، سراغ سیدی، مسئول این دوره از اکران فیلم‌های جشنواره در استان‌ها رفتیم. او برایمان از شرایط امسال برگزاری جشنواره فجر در استان‌ها گفت: «امسال پنجمین سالی است که جشنواره به‌طور جدی و همزمان در استان‌های مختلف برگزار می‌شود. در مورد مبلغی که با تهیه‌کنندگان سینما برای اکران آثار سینمایی در شهرستان‌ها توافق کردیم، هنوز مبلغی مشخص نشده است، اما احتمالا مشابه مبلغ سال گذشته که یک میلیارد و ۶۰۰ میلیون تومان بود، خواهد بود و افزایشی نخواهیم داشت. بودجه امسال کم بود و تهیه‌کنندگان نهایت همکاری را با ما داشتند تا فیلم‌ها در استان‌های دیگر هم اکران شود و مردم فیلم‌ها را ببینند.»

سیدی در بخش دیگری از صحبت‌هایش گفت: «تعداد سالن‌ها تقریبا همان میزان سال گذشته است؛ از لحاظ منطقه‌ای، منطقه آزاد ارس هم اضافه شده، ضمن اینکه ما کرمان را دو استان حساب می‌کنیم و جنوب کرمان هم جداگانه حساب می‌شود. برای اینکه بتوانیم فیلم‌ها را در شرایط خوبی آماده کنیم، از مسئولان استان خواستیم یک سالن خوب را برای نمایش فیلم انتخاب کنند و ترجیحا فیلم در یک سالن نمایش داده شود، اما در برخی استان‌ها، فیلم‌ها در دو سالن اکران می‌شوند.

در مورد این مساله هم خیلی‌ها سوال داشتند که چرا نظرات مردم در استان‌ها در بحث انتخاب بهترین فیلم از نگاه تماشاگران حساب نمی‌شود؟ در تهران این مساله با توجه به بلیت‌فروشی، سیستماتیک‌تر است، اما در استان‌ها ممکن است بخشی میهمان باشند و بخشی فروش بلیت. برای همین ممکن است حساب کردن آن نظرات در سیستم تهران باعث اعتراض صاحبان فیلم‌ها شود و از مکانیسم این کار بپرسند. اینکه جشنواره به استان‌ها می‌رود بیشتر به خاطر همان جشن بودن آن است و جنبه رقابتی ندارد.»

	تهران	شهرستان
تعداد سالن‌ها	۳۷	۵۵
تعداد صندلی‌ها	۹۵۴۹	۲۰۲۴۲